



Številka: 4032-6/2021/8

Ljubljana: 11. 10. 2021

EVA: /

GENERALNI SEKRETARIAT  
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE  
[Gp.gs@gov.si](mailto:Gp.gs@gov.si)

**ZADEVA: Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020) – predlog za obravnavo**

**1. Predlog sklepov vlade:**

Na podlagi prvega odstavka 15. člena Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15), drugega odstavka 17. člena Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09, 25/15 – ZBan-2 in 61/20 – ZDLGPE) in prvega odstavka 106.k člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020), in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Janja Garvas Hočevar  
VRŠILKA DOLŽNOSTI GENERALNEGA SEKRETARJA

Priloge sklepa:

- dopis SID banke
- Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020)

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana

**2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /**

<b>3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>– mag. Aleksander Nagode, generalni direktor Direktorata za javno premoženje,</li> <li>– Goran Kitić, vodja Sektorja za upravljanje javnega premoženja,</li> <li>– Stana Gantar, podsekretarka v Sektorju za upravljanje javnega premoženja.</li> </ul>		
<b>3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /</b>		
<b>4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>– mag. Andrej Šircelj, minister,</li> <li>– mag. Maja Hostnik Kališek, državna sekretarka,</li> <li>– mag. Aleksander Nagode, generalni direktor Direktorata za javno premoženje,</li> <li>– Goran Kitić, vodja Sektorja za upravljanje javnega premoženja,</li> <li>– Stana Gantar, podsekretarka v Sektorju za upravljanje javnega premoženja.</li> </ul>		
<b>5. Kratek povzetek gradiva:</b>		
<p>SID – Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana, je specializirana banka z javnim pooblastilom za izvajanje spodbujevalnih in razvojnih nalog ter storitev na področjih mednarodne trgovine, gospodarskega in razvojnega sodelovanja, podjetniških, inovacijsko-raziskovalnih in izobraževalnih dejavnosti, ekologije in energetike ter izgradnje infrastrukture in na drugih področjih, pomembnih za razvoj Republike Slovenije. Javna pooblastila izhajajo iz Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov, Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki, Zakona o varstvu okolja, Zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije, Zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije za fizične osebe, Zakona o javnih financah in Zakona o spodbujanju investicij. V letu 2020 so bila SID banki dana še pooblastila po Zakonu o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo ter po Zakonu o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19.</p> <p>V priloženem poročilu je podrobneje opisano izvajanje teh javnih pooblastil, v obrazložitvi gradiva pa je predstavljen povzetek.</p>		
<b>6. Presoja posledic za:</b>		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA / NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA / NE
c)	administrativne posledice	DA / NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA / NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA / NE
e)	socialno področje	DA / NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> <li>– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja</li> <li>– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna</li> <li>– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij</li> </ul>	DA / NE
<b>7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:</b>		
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		
/		

<b>I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu</b>				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
<b>II. Finančne posledice za državni proračun</b>				
<b>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:</b>				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
<b>SKUPAJ</b>				
<b>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:</b>				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
<b>SKUPAJ</b>				
<b>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:</b>				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
<b>SKUPAJ</b>				
<b>OBRAZLOŽITEV:</b>				
<b>I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu</b>				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> <li>- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,</li> <li>- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,</li> <li>- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.</li> </ul>				

## II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

### II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

### II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

### II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

## 7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

## 8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

<b>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</b>	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA / NE
Gradivo predstavlja informacijo vladi, glede katere sodelovanje javnosti ni potrebno.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: .....</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- nevladne organizacije,</li> <li>- predstavniki zainteresirane javnosti,</li> <li>- predstavniki strokovne javnosti,</li> <li>- občine in združenja občin ali pa navedite, da se gradivo ne nanaša nanje.</li> </ul> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- v celoti,</li> <li>- večinoma,</li> <li>- delno,</li> <li>- niso bili upoštevani.</li> </ul> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano .....</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
<b>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</b>	DA / NE
<b>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</b>	DA / NE
<p><b>mag. Maja Hostnik Kališek</b> <b>DRŽAVNA SEKRETARKA</b></p>	

**PRILOGE:**

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije z obrazložitvijo
- dopis SID banke
- Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020)

## PRILOGA I

### PREDLOG

Številka:

Ljubljana, .....

Na podlagi prvega odstavka 15. člena Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15), drugega odstavka 17. člena Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09, 25/15 – ZBan-2 in 61/20 – ZDLGPE) in prvega odstavka 106.k člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020), in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Janja Garvas Hočevar  
VRŠILKA DOLŽNOSTI GENERALNEGA SEKRETARJA

Priloge sklepa:

- dopis SID banke
- Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil, danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d., Ljubljana (2020)

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d. d., Ljubljana

**Poročilo o izvrševanju javnih pooblastil danih SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d. Ljubljana (2020)****1 SPLOŠNO**

Namen poročila je predstavitev izvrševanja pooblastil, ki jih je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: RS) na podlagi različnih zakonov podelila SID – Slovenski izvozni in razvojni banki, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SID banka). V poročilu, ki ga je pripravila SID banka in je priloga tega poročila, so podrobneje predstavljeni nameni in cilji Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09, 25/15 – ZBan-2 in 61/20 – ZDLGPE; v nadaljnjem besedilu: ZSIRB) kot ključnega predpisa, ki ureja delovanje SID banke, ter njihovo uresničevanje, kar omogoča opredelitev nadaljnjih ukrepov za doseganje vseh zakonskih ciljev. Predstavljeni so okviri, ki določajo delovanje SID banke, poslovni model z upoštevanjem mogočih distribucijskih poti, vzvodi, ki jih ima SID banka na voljo, cenovna politika ter vloga SID banke in instrumenti, ki jih ima na voljo. Omenjeno poročilo med drugim vsebuje predstavitev izvrševanja pooblastil na podlagi Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP) ter poročilo o doseganju zastavljenih ciljev SID banke na podlagi prvega odstavka 106.k člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF) za leto 2020. Na podlagi v letu 2010 spremenjenega ZJF se SID banki lahko neposredno dodeljujejo proračunska sredstva za spodbujanje razvojnih projektov oziroma za izvajanje ukrepov finančnega inženiringa.

**2 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZSIRB****2.1 Nameni ZSIRB**

ZSIRB je bil sprejet v Državnem zboru Republike Slovenije 23. 5. 2008. Njegov 17. člen določa, da SID banka enkrat letno poroča Vladi Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) o izvrševanju danih pooblastil po ZSIRB v preteklem letu, vlada pa o tem enkrat letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Ključni razlogi za sprejetje ZSIRB ter oblikovanje izvozne in razvojne banke so bili:

- učinkovito izvajanje Strategije razvoja Slovenije;
- zagotavljanje dolgoročne in stabilne gospodarske rasti in razvoja ter
- izboljšanje sistema nacionalnega razvojnega financiranja.

Z ZSIRB je bilo SID banki tako dano pooblastilo za izvajanje javnih spodbujevalnih nalog finančnega značaja na področju uvajanja in povečanja večje raznovrstnosti, konkurenčnosti in internacionalizacije gospodarstva, industrije in storitev, mednarodne trgovine, gospodarskega in razvojnega sodelovanja, podjetniških, inovacijsko-raziskovalnih in izobraževalnih dejavnosti, okolja, energije in infrastrukture, na regionalnem, socialnem, stanovanjskem in drugih za razvoj pomembnih področjih. Osnovni cilj je omogočiti, da lahko država preko specializirane banke spodbuja finančne storitve za potrebe trajnostnega razvoja slovenskega gospodarstva in upravljanje tveganj, ter poenostavi in racionalizira obstoječe oblike in načine delovanja slovenskega razvojnega financiranja, sledeč interesom učinkovitega izvajanja javno-finančne podpore.

## 2.2 Izvajanje ZSIRB v letu 2020

Skladno z zakonsko določenimi nameni je banka **sredstva ciljnim skupinam končnih prejemnikov zagotavljala bodisi neposredno bodisi posredno prek poslovnih bank.**

Financiranje SID banke se izvaja z že uveljavljenimi, aktualnim potrebam prilagojenimi in novimi instrumenti. Temelji na namenskih kreditih poslovnim bankam (global loan), neposrednih kreditih podjetjem s statusom državne pomoči oz. pomoči de minimis (predvsem v okviru instrumentov finančnega inženiringa) ali brez tega, sindiciranih kreditih, na kreditih občinam in širšemu javnemu sektorju, izvoznih kreditih, projektnem financiranju, odkupih terjatev, vstopih v dolg in drugih oblikah prevzema tveganj ter finančnih instrumentih preko dveh skladov SID banke, ki se izvajajo posredno preko finančnih posrednikov ali neposredno preko SID banke (Sklad skladov FI 2014–2020, Sklad skladov COVID-19). Obseg in način financiranja izvaja SID banka glede na prepoznane tržne vrzeli, potrebe trga in dejavnost preostalih finančnih institucij.

Ob vsem tem je SID banka izvajala ustrezen **nadzor porabe sredstev** danih kreditov v skladu s pogodbeno določeno dinamiko in kriteriji ter poglobila monitoring tako finančnih institucij kot gospodarskih družb.

### 2.2.1 Razvoj novih finančnih produktov

SID banka kontinuirano ponuja produkte na naslednjih področjih: »zeleno«, raziskave, razvoj, inovacije, digitalizacija, krepitev konkurenčnosti, rast gospodarstva, na področju javne infrastrukture, razvoja lokalnih skupnosti in zagotavljanje potrebne likvidnosti v času krize (investicije, obratni kapital, ipd).

Leto 2020 je bilo zaradi pandemije COVID-19 polno izzivov, na katere se je SID banka odzvala hitro tako z razširitvijo in prilagoditvijo obstoječih produktov kot tudi uvedbo novih:

- prilagojeni so bili programi za namenske oziroma razvojne vire SID banke bankam posrednicam, da se lahko uporabijo za financiranje odprave posledic COVID-19 pri podjetjih (danih kreditov bankam 600 mio EUR),
- širitev financiranja na s COVID-19 najbolj prizadete dejavnosti (širitev programa Turizem tudi na gostinsko dejavnost, dejavnost turističnih agencij in organizatorjev prireditelj),
- širitev iz financiranja investicij na financiranje likvidnostnih potreb oziroma obratnih sredstev tako podjetij v lesno-predelovalni dejavnosti – program Les1, podjetij v dejavnosti turizma in gostinstva - program Turizem 1, podjetij v drugih dejavnostih – program MSP9 in po porabi sredstev za te namene financiranje izven programov po shemi SDMKV.
- pri poslovanju za račun Republike Slovenije (zavarovanja, pozavarovanja) je bilo omogočeno zavarovanje avansov za nakup nujne medicinske opreme, prilagojeni so bili pogoji zavarovanja kreditov za pripravo na izvoz in pogoji zavarovanja bančnih garancij, prenova pogojev za zavarovanje dobaviteljskega kredita in pogojev za zavarovanje rizikov pred dobavo in politike slovenske komponente.

Med nove produkte oziroma ukrepe SID banke pa lahko štejemo:

- Posojilni sklad RRI3, ki namenja 100 mio EUR za financiranje investicij v raziskave, razvoj, inovacije in širitev na financiranje obratnih sredstev na COVID-19 namene financiranja (financiranje investicij MSP v proizvodne in storitvene zmogljivosti za potrebe izvajanja zdravstvenih storitev na področju COVID-19),



- portfeljske garancije za MSP iz kohezijskega sklada skladov, v obsegu 100 mio EUR posojil MSP,
- vzpostavitev novega sklada skladov COVID-19, v obsegu 85 mio EUR sredstev, ki z vzvodom odobritev 87,6 mio EUR mikroposojil mikro, malim in srednjim podjetjem, ter odobritev 7,5 mio EUR posojil za raziskave, razvoj, inovacije za COVID-19 namene,
- dodatno je Republika Slovenija SID banko pooblastila, da v njenem imenu in za njen račun, v okviru poroštvene sheme ZDPLGPE opravlja vse posle v zvezi z izvajanjem in unovčevanjem poroštev Republike Slovenije ter podobno za shemo ZIUZEOP, na podlagi katere lahko banke in hranilnice prejmejo državno poroštvo za odobritev odlogov plačil kreditov po ZIUOPOK,
- SID banka je uspešno priglasila shemo državnih pomoči po začasnem okvirju (ZO), kar je omogočilo prilagoditve obstoječih programov tako, da je bilo mogoče podjetjem odobriti višje stopnje intenzivnosti državnih pomoči,
- SID banka je v letu 2020 prav tako med prvimi v EU uvedla posebno top-up shemo pozavarovanja kratkoročnih trgovinskih terjatev do kupcev iz držav EU in OECD ter pripravila shemo pozavarovanja domačih terjatev.

## 2.2.2 Programi financiranja v letu 2020

Izbruh epidemije COVID-19 je pomembno vplival na vsa področja delovanja SID banke, ki je izvedla hiter prehod iz razvojnega v interventno in proti-ciklično delovanje banke.

Popolno zaprtje nekaterih sektorjev gospodarstva je povzročilo izredno povpraševanje po likvidnostnem financiranju podjetij in zavarovanju izvoznih poslov na katerega je SID banka odgovorila tako z novimi kot s prilagoditvami obstoječih programov neposrednega in posrednega financiranja, namenjenimi pokrivanju potreb gospodarstva.

V letu 2020 je bilo aktivnih 19 programov, od tega osem razvojnih programov ter enajst razvojno-spodbujevalnih programov. Od tega je bilo deset razvojno-spodbujevalnih programov aktivnih v okviru štirih ukrepov finančnega inženiringa. Banke so iz naslova navedenih programov odobravale kredite končnim prejemnikom, medtem ko je bilo financiranje bank možno v okviru razvojnega programa RP-1901 in podrejenega posojila.

Programi SID banke so prilagojeni načinu financiranja in pravilom državnih pomoči ter pogojem namenskih virov sredstev. Razvojni programi SID banke so oblikovani za posredno financiranje končnih prejemnikov preko kreditnih institucij, pri čemer SID banka nima diskrecijske pravice glede financiranja končnega prejemnika. Razvojno-spodbujevalni programi SID banke pomenijo, da ima SID banka diskrecijsko pravico glede financiranja končnega prejemnika, takšni programi pa se praviloma izvajajo na podlagi shem državnih pomoči in mešanja sredstev proračuna RS z drugimi lastnimi viri SID banke ter so zato nekoliko zahtevnejši. Z uvajanjem povratnih oblik financiranja in kombiniranjem virov sredstev SID banka zagotavlja ugodne pogoje kreditiranja za slovensko gospodarstvo (ročnost, obrestna mera, zavarovanja) ter multiplikacijskih in revolving učinkov na sredstva državnega proračuna.

## 3 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZZFMGP

SID banka si kot pooblaščenca institucija na področju zavarovanja izvoznih poslov in investicij po ZZFMGP v povezavi s 3. členom ZSIRB prizadeva za čim večjo podporo izvozu in investicijam, še posebej na področju srednje in dolgoročnih tveganj, saj zaradi velikosti poslov in njihove relativne tveganosti ostaja pooblaščenca ustanova tako rekoč edini zavarovatelj izvoznih kreditov in investicij pred netržnimi tveganji.

Na podlagi zakonskega pooblastila po ZSIRB ima SID banka status pooblaščenca institucije za opravljanje vseh poslov po ZZFMGP, in tako v imenu in za račun RS izvaja naslednje storitve:

- zavarovanje in pozavarovanje kratkoročnih izvoznih kreditov/terjatev pred nekomercialnimi in drugimi netržnimi tveganji,
- zavarovanje srednjeročnih izvoznih kreditov pred nekomercialnimi in/ali komercialnimi tveganji,
- zavarovanje izhodnih investicij pred nekomercialnimi in/ali komercialnimi tveganji,
- zavarovanje bančnih (storitvenih) garancij,
- zavarovanje kreditov za pripravo izvoza pred komercialnimi tveganji in
- ostale posle po pooblastilu.

SID banka kot pooblaščenca institucija zavaruje v imenu in za račun RS tista komercialna in nekomercialna tveganja (netržna – nemarketabilna tveganja), ki jih zaradi njihove narave in stopnje tveganja zasebni pozavarovalni sektor ni pripravljen prevzeti ali pa ima za to omejene zmogljivosti. To pomeni, da zasebni trg ni sposoben prevzemati nekaterih tveganj in ponuditi zavarovanj brez jamstva države, kar povzroča nedelovanje trga ali obstoj tržnih vrzeli (market failure), ki jih zapolnjuje pooblaščenca institucija ter tako dopolnjuje finančni trg (komplementarnost).

V 2020 s pojavom pandemije COVID-19 je Evropska komisija sprejela začasni okvir za ukrepe države v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19. Skladno z ukrepi začasnega okvirja so bile vse izvozne terjatve prepoznane za nemarketabilne, ne glede na ročnost terjatve in državo kupca. Posledično se je razširilo področje delovanja SID banke kot pooblaščenca institucije, ki je v 2020 (po)zavarovala vse izvozne terjatve, tudi tiste kratke ročnosti do kupcev iz držav EU in OECD, katerih zavarovanje pri državnih institucijah pred sprejetjem začasnega okvira regulativa Evropske unije ni dovoljevala.

Precejšen delež slovenskega izvoza blaga in storitev, zlasti za bolj tvegane trge, brez zavarovanja pooblaščenca institucije tako ne bi bil realiziran oziroma izvozniki za prodajo svojih izdelkov brez zavarovanja ne bi mogli zagotoviti konkurenčnih pogojev kreditiranja. Zaradi tega je vloga države tukaj ključna. Z ustreznim zavarovanjem lahko slovenski izvozniki in investitorji tudi v bolj tveganih državah zmanjšujejo tveganja iz poslovanja in s tem ustvarjajo gospodarsko varnost. To se je še posebej pokazalo v razmerah pandemije COVID-19, ko je SID banka s hitrimi in ustreznimi ukrepi zagotovila, da so tudi v kriznih razmerah slovenski izvozniki dobili kritje za svoje terjatve in lahko normalno nadaljevali z internacionalizacijo svojega poslovanja.

### 3.1 Zavarovanje

#### Zavarovanje izvoznih poslov na svetovnem trgu:

Skupni obseg sklenjenih kreditnih zavarovanj in zavarovanj investicij za leto 2020 je po poročanju članic Bernske unije dosegel 276,1 mrd EUR. Najvišji delež so v letu 2020 predstavljala zavarovanja kredita za pripravo na izvoz ter garancije v skupni višini 92,3 mrd EUR, sledili so srednjeročni izvozni posli, ki so znašali skoraj 71 mrd EUR. Kratkoročna kreditna zavarovanja (individualni posli), ki so jih sklenile izvozno kreditne agencije, so dosegla 55,3 mrd EUR, zavarovanja investicij pa 57,5 mrd EUR.

Skupna izpostavljenost iz sklenjenih zavarovanj je konec leta 2020 znašala 1.021,4 mrd EUR, kar je 26,4 % manj kot konec leta 2019. Znižanje je izhajalo iz naslova vseh zavarovanih produktov.

#### Kratkoročni izvozni posli:

Na področju zavarovanj kratkoročnih terjatev je v letu 2020 zaradi pandemije COVID-19 precejšen padec obsega zavarovanih poslov, za ca. 24,1 % .

V velikem delu leta 2020 so bile različne ocene o tem, kako močno bo svetovno trgovino prizadel COVID-19. Med najpomembnejšimi so bile posodobljene napovedi Svetovne trgovinske organizacije (WTO) o pričakovanem obsegu svetovne trgovine z blagom leta 2020. Po oceni WTO se je svetovna trgovina v 2020 znižala za 5,3 %. Podobne ocene o znižanju svetovne trgovine je podalo tudi več drugih mednarodnih organizacij (IMF, Svetovna banka, OECD).

#### Srednjeročni izvozni posli:

Izvozno kreditne agencije so v letu 2020 zavarovale približno 71 mrd USD novih poslov, kar je 19 % manj kot v letu 2019. Znižanje srednjeročnih zavarovanj je bilo zabeleženo v vseh regijah, razen v državah Severne Amerike in Rusije oz. CIS državah. Precejšnji padec je bil evidentiran v Latinski Ameriki (Čile -88 %, Brazilija -72 %, Argentina -70 %). Precejšnji padec zavarovanj je pripisati predvsem pandemiji COVID-19.

#### Zavarovanje investicij:

V letu 2020 je bil zabeležen 25-odstotni padec obsega zavarovanih investicij v primerjavi s predhodnim letom, merjeno v USD, oziroma skoraj 31,5-odstotni padec, merjeno v EUR. Največ novih poslov investicijskega zavarovanja v 2020 se nanaša na naravne vire in proizvodnjo, deloma tudi na energijo. Večina poslov je bila zavarovana zoper rizike ekspropriacije. Največ zavarovanih investicij je bilo namenjeno v države Kazahstan, Pakistan, Vietnam, Indonezija in Turčija.

#### Slovensko poslovno okolje in slovenski izvoz v letu 2020:

Po začasnih podatkih Statističnega urada RS (»SURS«) je v obdobju 1-12/2020 slovenski izvoz blaga znašal 32,9 mrd EUR, vrednost uvoza pa 32 mrd EUR. Obe vrednosti sta bili nižji kot v istem obdobju preteklega leta: vrednost izvoza za 2,0 %, vrednost uvoza pa za 6,0 %, kar je bilo predvsem posledica uvedbe ukrepov za zaščito in zajezitev širjenja virusa COVID-19.

V letu 2020 je bil pri trgovanju s tujino ustvarjen presežek v vrednosti 0,9 mrd EUR in je bil drugi največji v zadnjih desetih letih. Pokritost uvoza z izvozom je bila 102,7 odstotna.

Za blagovno menjavo v letu 2020 je bilo značilno, da je izvoz glede na leto 2019 upadel manj kot uvoz. Izvoz se je zmanjšal predvsem zaradi upada trgovanja z nekaterimi državami članicami EU, medtem ko se je vrednost trgovanja z državami nečlanicami celo okrepila. Med glavnimi trgovinskimi partnericami se je najbolj povečal izvoz v Nemčijo in Švico, medtem ko se je v Italijo in Francijo zmanjšal glede na leto 2019. Vrednostno se je najbolj povečal izvoz blaga iz skupine proizvodov medicinski in farmacevtski proizvodi, ki je tudi sicer največ prispeval k skupni vrednosti izvoza. Največji delež k celotnemu izvozu v letu 2020 so poleg njih prispevali še proizvodi iz skupine cestna vozila.

Uvoz se je prav tako zmanjšal zaradi upada trgovanja z državami članicami EU, medtem ko se je, podobno kot pri izvozu, trgovanje z državami nečlanicami okrepilo. Med glavnimi trgovinskimi partnericami se je najbolj okrepil uvoz iz Švice in Kitajske, medtem ko se je uvoz iz Avstrije, Italije in Hrvaške zmanjšal glede na leto 2019. K skupnemu uvozu je tudi tu vrednostno največ prispeval uvoz proizvodov iz skupine medicinski in farmacevtski proizvodi, katerim, podobno kot pri izvozu, sledijo proizvodi iz skupine cestna vozila.

Po globokem lanskem upadu se letos predvideva 4,6-odstotna rast BDP, na podobni ravni se bo ohranila tudi naslednje leto. Leta 2023 bo nekoliko nižja. V povprečju obdobja napovedi (2021–2023) naj bi rast znašala 2,6 %, kar je sicer v povprečju več kot v obdobju zadnjih desetih let, ko so nanjo vplivali učinki zadnje krize, vendar manj kot pred letom 2009, ko je

Slovenija še hitreje dohitevala razvitejše države EU. K potencialni rasti naj bi v obdobju napovedi še vedno največ prispevala skupna factorska produktivnosti (1,3 o. t.), katere rast bo predvidoma podobna kot v obdobju pred prejšnjo gospodarsko-finančno krizo (vir: SURS).

#### Zavarovanje pred nemarketabilnimi tveganji:

S pojavom COVID-19 so se razmere na področju zavarovanja, ki se izvaja v imenu in za račun države, bistveno spremenile. Evropska komisija je v Začasnem okviru za ukrepe državne pomoči v pomoč gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 prepoznala za začasno nemarketabilne tudi terjatve krajših ročnosti do dolžnikov iz držav EU in OECD. Posledično so postale nemarketabilne vse terjatve do tujih dolžnikov, ne glede na njihovo ročnost, kar je bistveno vplivalo na višino, strukturo in ročnost (po)zavarovanih poslov. Novim razmeram se je prilagodil celotni produktni portfelj zavarovanja. Za ta namen je bila razvita širša paleta programov in proizvodov za pomoč podjetjem, ki jih je prizadela pandemija COVID-19, in sicer:

- Program COVID-19 za zavarovanje bančnih garancij, ki je omogočal zavarovanje poleg storitvenih tudi plačilne garancije ter
- Program COVID-19 za zavarovanje kreditov za pripravo na izvoz, ki je omogočal podjetjem pridobiti kredite z bistveno daljšo ročnostjo, lažji so bili pogoji za status pretežnega izvoznika, kredit pa je omogočal odplačilo tudi obstoječih obveznosti.
- Dodatno je bil za namen uvoza medicinske opreme razvit produkt za zavarovanje avansov.
- Na osnovi začasnega okvirja Evropske komisije pa je bil razvit tudi program »top up«, ki je omogočil pozavarovanje vseh kratkoročnih terjatev do dolžnikov iz držav EU in OECD.

Obseg zavarovanih poslov je v letu 2020 znašal 1.789.147 tisoč EUR, kar je 41,2-odstotno povečanje v primerjavi z letom prej in do sedaj največji doseženi obseg pooblaščenice institucije v svoji zgodovini. Večji zavarovalni obsegi so bili realizirani predvsem pri kratkoročnih poslih, še posebej pri pozavarovanju kratkoročnih terjatev. Po številu izdanih zavarovalnih polic prednjači zavarovanje bančnih garancij, kjer je bilo zavarovanih večje število transakcij manjših vrednosti.

Realiziran obseg v letu 2020 predstavlja 15,2 % največjega mogočega zneska na novo prevzetih letnih obveznostih, opredeljenega v ZZFMGP. V strukturi realiziranega obsega zavarovanih poslov ima največji 85,3-odstotni delež pozavarovanje kratkoročnih izvoznih terjatev (obnovljiva zavarovanja kratkoročnih nemarketabilnih rizikov), sledi zavarovanje izhodnih investicij (10,6-odstotni delež), preostalo se nanaša na druga kratkoročna in srednjeročna zavarovanja (zavarovanje kratkoročnih kreditov, srednjeročnih garancij, zavarovanje srednjeročnih kreditov za pripravo na izvoz, zavarovanje srednjeročnih kreditov in zavarovanje kratkoročnih garancij ter zavarovanje kratkoročnih kreditov za pripravo na izvoz).

S pojavom COVID-19 se je pri bankah povečalo zanimanje za zavarovanje kreditov in investicij. Banke so se v večji meri odločale za zavarovanje izvoznih instrumentov, predvsem bančnih garancij in kreditov za pripravo na izvoz. Večinoma je šlo za posle manjših vrednosti. Za večje posle, predvsem pri strukturiranju projektov izvoznega financiranja, potrebujejo poslovne banke strokovno podporo SID banke ali pa drugih tujih izvoznih bank.

### 3.2 Izpostavljenost

Izpostavljenost iz naslova veljavnih zavarovalnih polic je ob koncu 2020 znašala 898.778 tisoč EUR, iz naslova danih zavezujočih obljub za zavarovanje, ki se v skladu z ZZFMGP prav tako prišteva k skupni neto izpostavljenosti, pa 27.297 tisoč EUR.

Skupna izpostavljenost iz zavarovanih poslov za državni račun in izdanih zavezujočih obljub za zavarovanje je tako dosegla 926.075 tisoč EUR ter se je v primerjavi s stanjem konec leta 2019

povečala za 21,3 %. Razlog za višjo izpostavljenost je predvsem v večjem obsegu sklenjenih (po)zavarovalnih poslov.

Znesek izpostavljenosti predstavlja 44,1 % limita, opredeljenega v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE, 133/20 in 174/20 – ZIPRS2122) in 2,6 % limita, ki ga opredeljuje ZZFMGP.

V zavarovalnem portfelju je bila v letu 2020 najvišja izpostavljenost izkazana do Rusije, Belorusije, Hrvaške, Srbije, Ukrajine, ZDA, Bosne in Hercegovine, Italije, Romunije in Nemčije.

### 3.3 Druge zavarovalno-tehnične postavke

Zavarovalne premije in provizije iz zavarovanja pred nemarketabilnimi riziki so v letu 2020 znašale 5.434 tisoč EUR in so se v primerjavi z letom 2019 znižale za 5,4 %. Nižja zavarovalna premija je posledica spremenjene strukture realiziranih zavarovanj. V letu 2020 je bilo v primerjavi z letom prej realiziranih bistveno več zavarovanj kratkoročnih poslov in manj srednjeročnih. Premijske stopnje iz naslova kratkoročnih zavarovanj so v primerjavi s srednjeročnimi nižje, posledično so iz teh poslov nižje tudi premije.

Plačane škode so v letu 2020 znašale 104 tisoč EUR, kar je več kot leto prej (2019: 32 tisoč EUR). Izplačanih je bilo pet manjših škod iz naslova pozavarovanja kratkoročnih terjatev, preostanek izhaja iz naslova stroškov izterjav že plačanih škod iz preteklih let.

Obseg škod v obravnavi (vloženi odškodninski zahtevki) po stanju na dan 31. 12. 2020 znaša 1.737 tisoč EUR oziroma 193 tisoč EUR več kot konec leta 2019.

Vrednost potencialnih škod (107 tisoč EUR) se je v letu 2020 glede na leto 2019 zmanjšala za 186 tisoč EUR in izhaja izključno iz pozavarovanih kratkoročnih terjatev.

Zavarovalno-tehnični rezultat za leto 2020 je dosegel 5.127 tisoč EUR (leto 2019: 5.180 tisoč EUR).

Presežek prihodkov nad odhodki je znašal 5.705 tisoč EUR (v letu 2019: 6.271 tisoč EUR).

Škodni rezultat poslovanja v obdobju od 1993 do 2020: Kumulativni škodni rezultat je v obdobju od leta 1993 do 2020 dosegel 10 mio EUR. Prejete premije in provizije (brez rezultatov naložb) so kljub visokim plačanim škodam predvsem v obdobju od 2012 do 2017 zadostovale za pokritje vseh nastalih škodnih dogodkov.

### 3.4 Varnostne rezerve

Varnostne rezerve pomenijo za SID banko oziroma Republiko Slovenijo pomembne zavarovalne zmogljivosti za zavarovanje pred nemarketabilnimi riziki, preden plačila zavarovalnin bremenijo državni proračun.

Varnostne rezerve so se v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom povečale za 5.704 tisoč EUR kot posledica pozitivnega rezultata poslovanja.

Glede na naložbeno politiko morajo biti sredstva varnostnih rezerv naložena v likvidne naložbe najmanj v višini, ki predstavlja vsoto potencialnih škod in škod v obravnavi iz naslova nemarketabilnih zavarovanj oziroma vsaj 20 % vseh naložb sredstev varnostnih rezerv. Kot likvidne naložbe se štejejo dolžniški vrednostni papirji, ki kotirajo na organiziranem trgu ter vse druge dolžniške oblike naložb, katerih preostala zapadlost je krajša od enega leta.

Začetne varnostne rezerve v višini 1,4 mio EUR je SID banki (takrat še Slovenska izvozna družba) leta 1996 zagotovila država iz kupnin za privatizirana družbena podjetja. Zatem je država do leta 2004 postopno povečevala varnostne rezerve do vrednosti 53 mio EUR.

Država je poleg običajnih povečevala tudi posebne varnostne rezerve vse do leta 2004, ko so dosegle vrednost 4,7 mio EUR. V letu 2004 so se zaradi odsotnosti povpraševanja po zavarovanju tečajnih tveganj sredstva posebnih varnostnih rezerv prenesla v skupne varnostne rezerve. Država je po letu 2004 prenehala z rednim vplačevanjem sredstev v varnostne rezerve, z izjemo leta 2009, 2015, 2017 in 2018, ko je skupaj zagotovila dodatnih 55,6 mio EUR z namenom (po letu 2009) podpore obsežnemu izvajanju netržnih zavarovanj kot enemu izmed kriznih ukrepov, kasneje pa z namenom ohranjanja ali povečanja zavarovanja izvoznih poslov. Na ta način je država v celoti nominalno vplačala skoraj 108,6 mio EUR, preostali del (preko 52 mio EUR) pa je v obliki presežka prihodkov nad odhodki realizirala SID banka v obdobju 1993 – 2020. SID banka je tako v celotnem obdobju zavarovala za 16,4 mrd EUR poslov.

SID banka je v skladu z vsakokratno veljavno zakonodajo in naložbeno politiko varnostnih rezerv, potrjeno s strani Komisije za pospeševanje mednarodne menjave, tekoče povečevala varnostne rezerve tudi iz premij in dohodkov iz naložb oziroma celotnega presežka prihodkov nad odhodki, ki ga je ustvarila s poslovanjem na področju zavarovalnih poslov. Varnostne rezerve se namreč oblikujejo predvsem iz premij, provizij, regresiranih plačanih škod in drugih prihodkov, ki jih SID banka ustvari s poslovanjem na področju zavarovanja in pozavarovanja pred nemarketabilnimi tveganji. Tako je z upravljanjem ustvarila dodatnih 52,9 mio EUR, s čemer so rezerve konec leta 2020 dosegle višino 166,3 mio EUR.

Struktura naložb varnostnih rezerv na dan 31. 12. 2020 je bila naslednja: finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (DVD), 82,2 %, vloge pri bankah 15,9 %, naložbe v kapital družb 1,6 %, druga sredstva 0,2 % in vpogledne vloge pri bankah 0,05 %. Struktura naložb zagotavlja zadosten obseg likvidnih sredstev za poravnavo morebitnih plačil iz naslova potencialnih škod in škod v obravnavi.

#### VAR model:

SID banka je v letu 2011 nadgradila model za upravljanje s portfeljem zavarovanj z namenom boljšega upravljanja s tveganji, prevzetimi za državni račun in z vsebino modela seznanila Komisijo za pospeševanje mednarodne menjave. Model za upravljanje s tveganji iz naslova zavarovanj v imenu in za račun RS se uporablja za določanje ustrezne višine varnostnih rezerv oz. prilagajanja izpostavljenosti glede na obseg varnostnih rezerv z uporabo ustreznih tehnik znižanja izpostavljenosti, kot so npr. delitev tveganj med SID in zavarovancem (manjše zavarovalno kritje), zniževanje izpostavljenosti s sklepanjem pozavarovalnih aranžmajev, ipd.

SID banka z uporabo modela za upravljanje tveganj (tehniko tvegane vrednosti, VaR) ter na podlagi podatkov o sklenjenih zavarovanjih v imenu Republike Slovenije in za njen račun, izračunava višino potencialne škode in ocenjuje ustreznost višine sredstev varnostnih rezerv za pokrivanje teh škod, maksimalno potencialno škodo in vpliv novih zavarovanih transakcij na višino potencialnih škod. Za izračun ocene potencialnih škod iz naslova portfelja zavarovanj se uporablja metodologija, ki temelji na koeficientih za verjetnost nastanka škodnega dogodka, tako za države kot za posamezne dolžnike. Izračun verjetnosti neplačila za posamezno državo oziroma komitenta temelji na priznanih mednarodnih bonitetnih ocenah in pripadajočih prilagojenih verjetnostih neplačila.

Na podlagi neto izpostavljenosti, ki je znašala 926.076 tisoč EUR na dan 31. 12. 2020 in je vključevala portfelj sklenjenih zavarovanj skupaj z izdanimi zavezujočimi zavarovalnimi obljubami ter potencialnimi škodami, z dodatnim upoštevanjem poslov v obravnavi in škod v

obravnavi, se s 95 % verjetnostjo ocenjuje, da višina varnostnih rezerv ni zadostna za pokrivanje škod v naslednjem letu.

Vplačilo v varnostne rezerve v letu 2020 ni bilo potrebno, kajti Pravilnik o sredstvih varnostnih rezerv (Uradni list RS, št. 44/16) v 8. členu določa, da SID banka na ministrstvo poda vlogo za vplačilo v varnostne rezerve v primeru, da ocena potrebnih varnostnih rezerv dvakrat zaporedoma presega stanje obstoječih varnostnih rezerv za več kot 10 % vendar ne za manj kot 10.000.000 EUR. Manjkajoči znesek varnostnih rezerv na dan 31. 12. 2020 je znašal približno 1,2 mio EUR.

Vključeni posli v obravnavi so morali izpolnjevati tri kriterije: povpraševanje je bilo v pisni obliki, izdana je bila ponudba oziroma cenovna indikacija, o poslu mora biti znanih toliko elementov, da ga je mogoče analitično vključiti v model VaR.

Potencialne škode so potencialne obveznosti plačila škod, ki jih kot take evidentira SID banka na podlagi informacij o nastopu zavarovanih komercialnih ali nekomercialnih rizikov (dogodkov), ki za zavarovanca lahko pomenijo nastanek škode.

Škode v obravnavi so dejansko že nastale škode, ki se procesirajo z namenom pridobitev ustreznih zagotovil o izpolnjenih zavarovalnih pogojih za končno izplačilo.

Celotna bruto izpostavljenost portfelja zavarovanj je na dan 31. 12. 2020 znašala 2.141 mio EUR (Portfolio Total Exposure), od tega je bilo poslov v povpraševanju za 684,4 mio EUR.

### 3.5 Trendi in prihodnost nemarketabilnih zavarovanj

#### Slovensko zavarovalno okolje:

Slovensko gospodarstvo je izvozno usmerjena ekonomija, za proizvodnjo in realizacijo izvoza pa v precejšnji meri vezana tudi na globalne dobaviteljske verige. Kot odprto gospodarstvo je močno izpostavljeno večjim negativnim zunanjim šokom tako na strani dobaviteljskih verig kot tudi na prodajni strani.

Slovensko gospodarstvo se bo po napovedih IMF na predkoronsko raven vrnilo šele sredi leta 2022, pri čemer bi se lahko okrevanje zavleklo, če bi se realizirala določena tveganja (vnovičen razmah epidemije Covida-19 zaradi novih različic virusa, zamude ali težave pri kampanji cepljenja in pretresi na mednarodnih finančnih trgih). Slovenija naj bi v letu 2021 dosegla 3,7 % rast, v 2020 4,5 % gospodarsko rast (Vir: Umar).

#### Zavarovanje – globalni trg:

IMF napoveduje za 2021 delno okrevanje svetovnega gospodarstva, vendar bo večina nacionalnih gospodarstev ostalo pod trendom iz časa pred pandemijo. Moč samega okrevanja je ob tem še zelo negotova, saj je v zvezi z njo veliko neznanck, od tega kako dolgo bo trajalo, da države zajezijo širjenje virusa, do tega kako resne so težave, s katerimi se soočajo zdravstveni sistemi posameznih držav oziroma kakšni bodo ukrepi centralnih bank in vlad za pospeševanje potrošnje. Iz tega razloga IMF svetuje, da ostane fiskalna politika podporna, dokler ne pride do okrevanja ekonomije. Podporni ukrepi za banke in podjetja pa morajo biti postopni in ciljani pri izhodu.

V okviru združenja Bernske unije se ocenjuje, da takšnim dogodkom kot je pandemija COVID-19, ko se je najprej pojavil šok na strani ponudbe, pa zatem na strani povpraševanja, obenem pa vladajo razmere negotovosti, zelo verjetno sledi večje število insolventnih postopkov in

postopkov prestrukturiranj podjetij. Takšno situacijo je pričakovati po izteku pomoči, ki jo države nudijo svojim ekonomijam.

#### Zavarovanje SID banke:

V razmerah COVID-19 je SID banka organizirala ustrezne sheme v smislu dopolnjevanja pozavarovalnih kapacitet za primarne zavarovatelje, ki zavarujejo izvozne terjatve podjetij, ki imajo sedež v Sloveniji.

SID banka bo nadaljevala s procesom prenove informacijskega sistema. V tem okviru se bo srečevala s poglobljenimi izzivi digitalizacije, s katerimi bo poskušala svoje delovanje čimbolj približati izvoznemu gospodarstvu. V 2021 in 2022 so za ta namen načrtovana velika vlaganja. Prenova se nanaša na vse korake zavarovalnega procesa: od komunikacije z deležniki, avtomatizacije poročanja, možnosti vpogledov v analitike, do obravnave poslov in njihovega odobravanja ter končno beleženja v računovodske evidence.

## **4 NALOŽBENI PROGRAM KAPITALSKE RASTI ZA LASTNIŠKO FINANCIRANJE SLOVENSКИH PODJETIJ**

SID banka je novembra 2017 z Evropskim investicijskim skladom, ki velja za največjega upravljalca skladov v EU, podpisala sporazum o vzpostavitvi Slovenskega naložbenega programa kapitalne rasti (SEGIP – Slovenian Equity Growth Investment Program), katerega cilj je lastniško financiranje MSP-jev in mid-cap podjetij v Sloveniji, ki se bo izvajalo in se izvaja preko skladov zasebnega kapitala. Slednja upravljajo upravljavci alternativnih investicijskih skladov in so sposobni mobilizirati tudi sredstva zasebnega kapitala.

Po naložbenem programu je na voljo najmanj 100 mio EUR (50 mio EUR SID banka, 50 mio EIF iz EFSI Naloženega načrta za Evropo - od tega je najmanj 88 mio EUR namenjenih slovenskim podjetjem).

Do 31. 12. 2020 (tri leta po vzpostavitvi sicer 15-letnega programa SEGIP) sta bili v obliki trdnih zavez za investiranje dani že dobri dve tretjini sredstev programa SEGIP (približno 68 mio EUR od 100 mio EUR, ki so na razpolago). Zaveze so dane bodisi skladom zasebnega kapitala, ki v 4- do 5-letnem obdobju nato ta sredstva investirajo v podjetja, bodisi neposredno slovenskim podjetjem preko aktivnosti so-investiranja.

Za sklade zasebnega kapitala, ki jih upravljata slovenska upravljalca ALFI PE d.o.o. Ljubljana in Generali Investments d.o.o. Ljubljana je namenjeno 50 mio EUR teh sredstev.

V tretjem oziroma četrtem kvartalu leta 2019 sta bila ustanovljena dva slovenska sklada zasebnega kapitala. Tako EIF kot SID banka sta se skupaj zavezala v sklad zasebnega kapitala ALFI PE SIS vplačati 25 mio EUR (oba po 12,5 mio EUR), kar je sprožilo interes zasebnih vlagateljev, ki so dali za 45 mio EUR dodatnih zavez za vplačilo v sklad, tako da se je obseg zavez za vplačilo v sklad v mesecu novembru 2020 povečal na 70 mio EUR. Od tega bo vsaj 75 % sredstev sklada namenjenih slovenskim podjetjem v obliki lastniškega financiranja (4-kratnik sredstev SID Banke).

Prav tako sta se EIF in SID Banka zavezala plačati, oba po 12,5 mio EUR, v drugi slovenski sklad, Generali Growth SIS, kar je prav tako sprožilo interes zasebnih vlagateljev, ki so dali za 40 mio EUR dodatnih zavez za vplačilo v sklad. Sklad je v poletnih mesecih leta 2020 dosegel maksimalni predvideni obseg v višini 65 mio EUR. Od tega je najmanj 70 % sredstev predvidenih za slovenska podjetja (4-kratnik sredstev SID Banke).



Upoštevajoč njuni naložbeni politiki bosta samo ta dva sklada zagotovila za vsaj 85 mio EUR svežega lastniškega kapitala za slovenska podjetja (MSP in mid-cap) v naslednjih treh do štirih letih.

Finančni vzvod se zagotavlja tudi preko drugih naložb programa SEGIP. V okviru aktivnosti so-investiranja je bilo v letu 2020 za približno 1,5 mio EUR dodatnih vplačil v slovenska podjetja, kar pomeni da sta bili do 31. 12. 2020 dokapitalizirani dve slovenski podjetji v višini približno 12,5 mio EUR (od tega SID Banka in EIF skupaj približno 7,5 mio EUR).

## **5 VZPSTAVITEV IN IZVAJANJE SKLADA SKLADOV IZ SREDSTEV ESIF**

SID Banka v okviru Sklada skladov, skladno s cilji operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, za katerega je bil v letu 2017 sklenjen sporazum o financiranju v višini 253 mio EUR med Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo (potrebno je popraviti naziv v seznamu kratic in okrajšav) in SID banko, izvaja finančne produkte, ki so posredno prek finančnih posrednikov (predvsem poslovnih bank, hranilnic in javnih skladov) in neposredno preko SID banke, na razpolago slovenskim podjetjem in občinam.

Poleg sredstev evropske kohezijske politike morajo izvajalci finančnih produktov zaradi zahteve po finančnem vzvodu zagotoviti še dodatna sredstva iz drugih virov. Skupaj z zahtevo po ponovni uporabi vrnjenih sredstev evropske kohezijske politike bodo tako zagotovljena še dodatna sredstva v okvirni višini 150 mio EUR, kar pomeni, da bo podjetjem in drugim končnim prejemnikom skupaj na voljo več kot 400 mio EUR.

Z oblikovanjem Sklada skladov je bil tudi v Sloveniji po vzoru tujih praks narejen pomemben premik v smeri prehoda iz nepovratnih na povratne oblike financiranja. Vzpostavila se je ustrezna infrastruktura ter okreplilo znanje deležnikov za koriščenje evropskih kohezijskih sredstev v še večjem obsegu v naslednji finančni perspektivi. Povratna sredstva imajo namreč bistveno večjo učinkovitost kot nepovratna sredstva, predvsem zaradi večjega finančnega vzvoda, multiplikativnih učinkov ter revolving učinka na sredstva državnega proračuna.

Namen tako oblikovanega Sklada skladov je spodbujanje oziroma financiranje trajnostne gospodarske rasti in razvoja, inovacijskih vlaganj ter tekočega poslovanja z dolžniškimi in lastniškimi oblikami financiranja.

Finančni instrumenti so oblikovani na štirih področjih, kjer obstaja tržna vrzel financiranja, in sicer: a) raziskave, razvoj in inovacije; b) konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij; c) energetska učinkovitost in d) urbani razvoj.

Kot odziv na pandemijo COVID-19 je SID banka v sodelovanju z MGRT v letu 2020 vzpostavila nov Sklad skladov FI Covid-19 v višini 65 mio EUR evropske kohezijske politike, namenjen financiranju obratnih sredstev za izboljšanje likvidnosti ter investicij, raziskav, razvoja in inovacij za lažje okrevanje gospodarstva prizadetega zaradi epidemije COVID-19. Tako so se iz Sklada z mikroposojili, preko finančnih posrednikov, ter s posojili za raziskave, razvoj in inovacije (RRI) neposredno preko SID Banke, financirala slovenska podjetja z namenom omilitve posledic ekonomske krize zaradi epidemije COVID-19.

Z mikroposojili COVID-19 je mikro, malim in srednje velikim podjetjem, samostojnim podjetnikom, zadrugam ter socialnim podjetjem na razpolago 60 milijonov EUR EKP sredstev. Višina kreditov je od 5.000 EUR do 25.000 EUR, z ročnostjo od 2 do 5 let, možnostjo moratorija na ½ ročnosti kredita ter financiranjem 100 % upravičenih stroškov, pri čemer se lahko financirajo tudi tisti upravičeni stroški, ki so nastali že od 1.2.2020 dalje ter z ugodno obrestno mero.

SID banka je konec septembra 2020 s podpisom Sporazuma o financiranju za operacijo »FI COVID-19« imenovana za izvajanje finančnega instrumenta EKP Posojila za RRI2 (2014-2020)/COVID-19. S posojili za raziskave, razvoj in inovacije (RRI), ki se izvajajo neposredno preko SID banke pa je podjetjem vseh velikosti in samostojnim podjetnikom na razpolago predvidoma 7,5 milijonov EUR sredstev za financiranje upravičenih stroškov naložb v opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva povezana z RRI. Višina kredita je od 10.000 EUR do 2,5 mio EUR, z ročnostjo od 3 do 9 let, možnostjo moratorija na 1/3 ročnosti kredita ter financiranje 100 % upravičenih stroškov, pri čemer se lahko financirajo tudi tisti upravičeni stroški, ki so nastali že od 1.2.2020 dalje ter z ugodno obrestno mero.

SID banka uspešno upravlja Sklad skladov in Sklad Skladov Covid-19 in je skupaj s sodelujočimi finančnimi posredniki ter v okviru neposrednega izvajanja (SID banka) od konca decembra 2018 do konca decembra 2020 sklenila že 3.774 poslov v skupni višini 161,5 mio EUR (od tega 101 mio EUR EKP sredstev). Samo v letu 2020 je bilo vsega skupaj v okviru obeh Skladov skladov sklenjenih 1.854 poslov v skupni višini 79,4 mio EUR (od tega 49,7 mio EUR EKP sredstev).

## **6 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZJShemRS**

Pooblastilo SID banki za opravljanje poslov pri izvajanju jamstvene sheme za podjetja izhaja iz Zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/09 in 42/09, v nadaljevanju ZJShemRS). Republika Slovenija v navedenem zakonu pooblašča SID banko, da v njenem imenu in za njen račun opravlja vse posle v zvezi z izdajo, spremljanjem, unovčevanjem in izterjavo jamstev ter nadzor nad namensko porabo kreditov, zavarovanih z jamstvom po tem zakonu.

Kljub temu, da je pridobivanje poroštov bilo omejeno na 31. 12. 2010 in po tem datumu ni bilo več možno pridobiti novih jamstev, SID banka poroča o izvajanju le-tega, saj se aktivnosti s tem v zvezi (unovčevanje, izplačila, izterjava, insolventni postopki, poročanja, pravdni postopki, itd.) še vedno izvajajo, tekoče pa se spreminja tudi statistika v tem kontekstu, iz katere lahko ugotovljamo rezultate ukrepa.

Z ZJShemRS je bil vzpostavljen sistem izdajanja državnih jamstev za obveznosti gospodarskih družb bonitetnih razredov A, B in C iz naslova dolgoročnih kreditov, najetih pri poslovnih bankah. Namen zakona je bil sprostitev kreditnega krča, ki je nastal zaradi svetovne finančne krize oziroma njenih posledic - predvsem zmanjšano dostopnost do virov poslovnih bank in s tem tudi manjši dotok denarja v slovensko gospodarstvo. V prvotno načrtovani obliki je shema predvidevala poroštva samo za podjetja A in B bonitetnega razreda (usmerjenost v sistemsko tržno vrzel in ne primere, ki sami po sebi niso več kreditno sposobni), po razpravi v DZ pa je bila, kljub opozorilom o pričakovanem najmanj 25-odstotnem škodnem rezultatu, shema razširjena še na podjetja iz bonitetnega razreda C, "ker ravno ta najbolj potrebujejo pomoč", poleg tega pa shema ni predvidevala pogoja ustreznega zavarovanja.

Od celotne jamstvene kvote, ki je znašala 1,2 mrd EUR, je bilo do 31. 12. 2010, ko se je zaključil zakonski rok za izdajanje jamstev po tej shemi, poslovnim bankam na skupno 15 avkcijah razdeljeno skupno za 809,4 mio EUR jamstvene kvote.

Poslovne banke so na podlagi razdeljenih kvot podjetjem odobrile 581 kreditov v skupni višini 840,5 mio EUR, ki so bili zavarovani z državnim jamstvom Republike Slovenije v skupni višini 310,1 mio EUR. Tako je jamstvena shema za podjetja slovenskim podjetjem pomagala pri pridobivanju potrebnih finančnih sredstev v pogojih takrat trajajoče svetovne finančne in gospodarske krize.

V letu 2020 je bila pri kreditih, odobrenih po ZJShemRS, obravnavana ena sprememba kreditnih pogojev v skladu z določbami preventivnega prestrukturiranja po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 13/14 – uradno prečiščeno besedilo, 10/15 – popr., 27/16, 31/16 – odl. US, 38/16 – odl. US, 63/16 – ZD-C, 54/18 – odl. US, 69/19 – odl. US, 74/20 – odl. US in 85/20 – odl. US), ki je bil zaključen s podpisom sporazuma o prestrukturiranju in njegovo pravnomočnostjo.

Na dan 31. 12. 2020 je bila pri poslovni banki aktivna še ena kreditna pogodba, s stanjem glavnice v višini 5,4 mio EUR, za katere znaša jamstvo Republike Slovenije 2,4 mio EUR.

V letu 2020 je SID banka prejela v obravnavo štiri zahtevke za unovčenje izdanih jamstev Republike Slovenije (skupaj je banka v obdobju 2009-2020 prejela 346 zahtevkov). Po prejemu zahtevane dokumentacije SID banka preverja izpolnjevanje pogojev, določenih s predpisi, saj ob izdaji poroštev zaradi določb ZJShemRS in uredbe vseh pogojev ni bilo mogoče preverjati (npr. kreditne pogodbe so se sklepale po izdaji poročstva). Glede na izpolnjene pogoje ZJShemRS je v obdobju 2009-2020 Ministrstvo za finance izplačalo poslovnim bankam sredstva v skupni višini 75,42 mio EUR na podlagi 298 zahtevkov za unovčenje. V primeru izplačanega jamstva, mora poslovna banka po prejemu unovčenega zneska začeti izterjavo, skladno s predpisi in pogodbo o jamstvu, v primeru insolventnega postopka dolžnika pa prijavo terjatev v skladu z Uredbo o izvajanju Zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije (Uradni list RS, 35/09, 43/09, 4/10, 42/10 in 105/11) opravi in vodi Državno odvetništvo Republike Slovenije.

## **7 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZJShemFO**

Pooblastilo SID banki za opravljanje poslov pri izvajanju jamstvene sheme za fizične osebe izhaja iz Zakona o jamstveni shemi Republike Slovenije za fizične osebe (Uradni list RS, št. 59/09, v nadaljevanju ZJShemFO). Republika Slovenija v navedenem zakonu pooblašča SID banko, da v njenem imenu in za njen račun opravlja vse posle v zvezi z izdajo, spremljanjem, unovčevanjem in izterjavo jamstev ter nadzor nad namensko porabo kreditov, zavarovanih z jamstvom po tem zakonu.

Z ZJShemFO je bilo fizičnim osebam omogočeno pridobivanje jamstev RS za kredite do višine 100.000 EUR oziroma 10.000 EUR, odvisno od kategorije kreditojemalcev. Jamstvena shema za fizične osebe kot protikrizni ukrep države je zajemal štiri kategorije kreditojemalcev in sicer zaposlene za določen čas, kreditojemalce, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, mlade družine in brezposelne.

Celotna jamstvena kvota, ki naj bi se po ZJShemFO razdelila v obdobju od leta septembra 2009 do 31. 12. 2010, je znašala 350 mio EUR, od tega je bilo 50 mio EUR kvote namenjene za kategorijo brezposelnih kreditojemalcev. Do konca leta 2010 je SID banka izvedla šest avkcij, na osnovi katerih je bilo poslovnim bankam dodeljene za 84,9 mio EUR jamstvene kvote.

Na dan 31. 12. 2020 je bilo odprtih še 65 kreditov s stanjem v višini 2,5 mio EUR, za katere znaša jamstvo Republike Slovenije 1,3 EUR.

SID banka je v letu 2020 prejela v obravnavo en zahtevek za unovčenje (v letih 2010-2020 skupaj 112 zahtevkov).

V primeru izplačanih jamstev in ob izpolnjevanju pogojev SID banka začne s postopkom izterjave za plačana jamstva. V primeru, da kreditojemalec v roku osmih dni od prejema poziva ne izpolni svoje obveznosti, SID banka zadevo preda v izvršbo na Finančno upravo Republike Slovenije.

## 8 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO 65. ČLENU ZIUZEOP

Pooblastilo SID banki za opravljanje poslov pri izvajanju poroštvene sheme izhaja iz 65. člena Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 - ZIUPOP DVE, v nadaljevanju: ZIUZEOP). Republika Slovenija v petem odstavku 65. člena ZIUZEOP pooblašča SID banko, da v njenem imenu in za njen račun opravlja vse posle v zvezi z unovčevanjem poroštev, spremljanjem in izvedbo vseh potrebnih ukrepov za uveljavljanje regresnih terjatev, ter da po plačilu porošstva preveri izpolnjevanje pogojev po Zakonu o interventnem ukrepu odloga plačila obveznosti kreditjemalcev (, Uradni list RS, št. 36/20, 49/20, 175/20 - ZIUOPDVE in 203/20 - ZIUPOP DVE, v nadaljevanju: ZIUOPOK), na podlagi katerih je banka oziroma hranilnica odobrila odlog plačila obveznosti iz kreditne pogodbe.

V skladu s 13. členom Uredbe o izvajanju 65. člena Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 67/20), SID banki za izvajanje vseh poslov v zvezi s poroštveno shemo pripada mesečno nadomestilo v višini, ki se podrobneje uredi v pogodbi med Republiko Slovenijo in SID banko. Republika Slovenija s SID banko še ni sklenila zadevne pogodbe, posledično stroški, ki so nastali pri vzpostavitvi in izvajanju poroštvene sheme v letu 2020 SID banki še niso bili pokriti.

Namen 65. člena ZIUZEOP, kot interventnega ukrepa, ki ureja odziv Vlade Republike Slovenije na krizne razmere, je bankam zagotoviti poroštvo Republike Slovenije za odloge plačil kreditnih obveznosti po ZIUOPOK, odobrene pravnim in fizičnim osebam. Skupni znesek poroštev Republike Slovenije za odložene obveznosti po ZIUOPOK znaša največ 200 mio EUR.

Zakon je bil kot začasni ukrep sprejet na podlagi Začasnega okvira Evropske komisije za ukrepe državnih pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (2020/C 91 I/01) z dne 19. marca 2020 (Začasní okvir) in kasnejših dopolnitev Začasnega okvira.

Kasnejše spremembe Začasnega okvira so vplivale na izvajanje poroštvene sheme ob pogoju sprejetja sprememb zakonodaje. Na 65. člen ZIUZEOP sta tako vplivala protikoronska paketa PKP6 oziroma ZIUOPDVE in PKP7 oziroma ZIUPOP DVE.

Glavne aktivnosti v 2020 so se izvajale na področju spremljave in poročanja bank o odlogih plačil kreditnih obveznosti, prijavljenih v poroštveno shemo.

Banke so odloge plačil kreditnih obveznosti po ZIUOPOK, iz razlogov, povezanih s posledicami prve epidemije virusa, odobrile za obdobje največ 12 mesecev, pridobivanje poroštev pa je bilo sprva omejeno do decembra 2020. Po razglasitvi drugega vala epidemije, je Vlada Republike Slovenije s sprejetjem ZIUOPDVE od 28. novembra 2020 omogočila odloge plačil kreditnih obveznosti do 31. januarja 2021, nato pa 30. decembra 2020, s sprejetjem ZIUPOP DVE za obdobje do 9 mesecev, ki vključuje tudi morebitne prejšnje odloge, odobrene na podlagi ZIUOPOK. Pridobivanje poroštev Republike Slovenije za te odloge je bilo podaljšano do 31. marca 2021, za vloge, ki so jih banke prejele do 26. februarja 2021.

Republika Slovenija kot porok jamči banki v višini 25 % ali 50 % zneska odloženih obveznosti iz kreditnih pogodb – slednje velja v primeru kreditjemalcev, ki opravljajo dejavnost, za katero je bilo z vladnim ali občinskim odlokom določeno, da se opravljanje storitve oziroma prodaja blaga zaradi epidemije začasno prepove, in v primeru kreditjemalcev, ki so fizične osebe.

V letu 2020 je bilo, skladno s 65. členom ZIUZEOP v poroštveno shemo prijavljenih 10.443 odlogov plačil kreditnih obveznosti pravnih in fizičnih oseb, v skupnem znesku 171,84 mio EUR.

Na dan 31. decembra 2020 je znašalo stanje porabljene poroštvene kvote 68,68 mio EUR oziroma 34,34 % razpoložljive kvote.

Število odlogov po neodplačanem stanju odloženih kreditnih obveznosti na dan 31. decembra 2020 je bilo 2.092 za kreditojemalce, ki so pravne osebe, in 7.946 za fizične osebe in nosilce kmetijskih dejavnosti. Stanje neodplačanih odloženih plačil kreditov v poroštveni shemi je za pravne osebe konec leta 2020 znašalo 140,28 mio EUR (stanje poroštva 54,17 mio EUR), za fizične osebe in nosilce kmetijskih dejavnosti pa 23,22 mio EUR (stanje poroštva 11,55 mio EUR). Skupaj za vse skupine kreditojemalcev v shemi ZIUZEOP je stanje neodplačanih odlogov konec leta 2020 znašalo 163,50 mio EUR, stanje potencialne poroštvene obveznosti skupaj pa 65,72 mio EUR.

## **9 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZDLGPE**

Pooblastilo SID banki za opravljanje poslov pri izvajanju poroštvene sheme izhaja iz Zakona o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20, 152/20 - ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, v nadaljevanju ZDLGPE). Republika Slovenija v četrtem odstavku 7. člena ZDLGPE pooblašča SID banko, da v njenem imenu in za njen račun opravlja vse posle v zvezi z unovčevanjem poroštev, spremljanjem in izvedbo vseh potrebnih ukrepov za uveljavljanje regresnih terjatev, ter da po sklenitvi kreditne pogodbe in prejemu kreditne dokumentacije od bank formalno pregleda seznam za preverjanje pogojev, po plačilu poroštva pa preveri izpolnjevanje pogojev po navedenem zakonu, na podlagi katerih je banka odobrila kredit.

V skladu z 12. členom ZDLGPE, je SID banka za izvajanje vseh poslov v zvezi s poroštveno shemo upravičena do nadomestila v višini, ki se podrobneje uredi v pogodbi med Republiko Slovenijo in SID banko. Republika Slovenija s SID banko še ni sklenila zadevne pogodbe, posledično stroški, ki so nastali pri vzpostavitvi in izvajanju poroštvene sheme v letu 2020 SID banki še niso bili pokriti.

Namen ZDLGPE kot interventnega ukrepa, ki pomeni odziv Vlade Republike Slovenije na krizne razmere, je zagotoviti potrebno likvidnost slovenskemu gospodarstvu za omilitev posledic COVID-19 in preprečiti hujšo gospodarsko škodo, in sicer z bančnimi krediti, zavarovanimi s poroštvom Republike Slovenije, ki z namenom varovanja finančne stabilnosti zagotovi ustrezno pokritje kreditnega tveganja bank.

Skupni znesek glavnice kreditnih pogodb, sklenjenih v skladu z ZDLGPE in za katere velja poroštvo Republike Slovenije, je omejen na 2 mrd EUR. SID banka je na svoji spletni strani tudi ažurno objavljala podatke o porabi poroštvene kvote.

Zakon je kot začasni ukrep sprejet na podlagi Začasnega okvira Evropske komisije za ukrepe državnih pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (2020/C 91 I/01) iz 19. marca 2020 (Začasni okvir) in kasnejših dopolnitev Začasnega okvira.

V prvotni vsebini zakona je shema predvidevala pridobitev poroštva Republike Slovenije do 31. decembra 2020. Na drugi val epidemije, oktobra 2020, pa se je Vlada Republike Slovenije s sprejetjem Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP, Uradni list RS, št. 152/20), odzvala s podaljšanjem tega ukrepa do 30. junija 2021, kar je omogočal tudi spremenjen Začasni okvir. S sprejetjem Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUPOP DVE, 15/21 – ZDUOP, 51/21 – ZZVZZ-O, 57/21 – odl. US in 112/21 – ZIUPTG, v nadaljevanju ZIUOPDVE), 27. novembra 2020, je bila povišana tudi zgornja zakonska omejitev zneska glavnice kredita, ki ne sme presegati 25 % prihodkov od prodaje kreditojemalca v letu 2019 (prvotna omejitev je veljala do 10 % prihodkov od prodaje) ali dvojnega zneska stroškov dela za

leto 2019 (prvotno do enkratnika zneska stroškov dela), kar je bilo tudi v skladu z omejitvijo, ki je izhajala iz Začasnega okvira; odpravili pa so se tudi nekateri pogoji za kreditojemalce oziroma administrativne ovire glede predložitve dokazil za izpolnjevanje zakonskih pogojev (kot na primer, umaknjen pogoj obvezne vključitve kreditojemalca v večstranski pobot pri Ajpes).

Republika Slovenija prevzema poroštveno obveznost po ZDLGPE v primeru kreditnih pogodb, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- sklenjene so po 12. marcu 2020 in najkasneje do 30. junija 2021;
- ročnost kredita ne presega petih let;
- kredit je namenjen izključno financiranju osnovne dejavnosti kreditojemalca, in sicer financiranju novih ali dokončanju že začelih naložb, financiranju obratnega kapitala ali financiranju poplačila obveznosti iz kreditnih pogodb, ki so bile sklenjene v obdobju po 12. marcu 2020 do uveljavitve tega zakona in izpolnjujejo pogoje po tem zakonu;
- kredit ni namenjen financiranju povezanih družb ali družb s sedežem v tujini.

Poleg tega zakon določa pogoje tudi za kreditojemalca:

- po stanju na dan 31. decembra 2019 ni štel za podjetje v težavah,
- po 31. decembru 2019 se sooča s težavami zaradi poslovnih razlogov, povezanih s posledicami epidemije COVID-19,
- na zadnji dan meseca pred oddajo vloge za kredit ima poravnane zapadle obveznosti iz naslova obveznih prispevkov, davkov in drugih dajatev, ali mu je v skladu z določbami zakona odloženo plačilo obveznosti iz naslova obveznih prispevkov, davkov ali drugih dajatev oziroma omogočeno obročno odplačilo le-teh,
- na dan 12. marca 2020 nima statusa neplačnika in pomembnih zamud s plačili.

Višina poroštva znaša 70 % glavnice kredita, odobrenega velikemu podjetju oziroma 80 % glavnice kredita, odobrenega mikro, majhnemu ali srednjemu podjetju (MSP), pri čemer se velikost podjetja upošteva skladno z Uredbo 651/2014/EU.

V letu 2020 je bilo prijavljenih 73 kreditnih pogodb po ZDLGPE, v skupnem znesku 62,07 mio EUR, z zneskom poroštva Republike Slovenije 44,61 mio EUR.

Na dan 31. decembra 2020 je bilo stanje neodplačanih glavnih kreditov v višini 41,89 mio EUR, za katere poroštvo Republike Slovenije znaša 30,21 mio EUR. V stanju neodplačanih glavnih niso vključeni krediti, ki do konca leta 2020 še niso bili črpani.

Poroštvena shema Republike Slovenije po ZDLGPE je naslovila problem likvidnosti v gospodarstvu, ki se je pojavil zaradi gospodarske krize ob izbruhu virusa COVID-19. Predpostavka pri oblikovanju poroštvene sheme je bila visoka likvidnost v bančnem sistemu.

## **10 IZVAJANJE JAVNEGA POOBLASTILA PO ZVO-1C**

SID banka je na podlagi 127. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE) v 2020 nadaljevala z izvajanjem funkcije uradnega dražitelja na dražbah pravic do emisije toplogrednih plinov v skladu z Uredbo Komisije EU št. 1031/2010 z dne 12. novembra 2010 o časovnem načrtu, upravljanju in drugih vidikih dražbe pravic do emisije toplogrednih plinov na podlagi Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti (UL L št. 302 z dne 18. 11. 2010, str. 1), zadnjič spremenjeno z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/1868 z dne 28. avgusta 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 1031/2010 zaradi uskladitve prodaje pravic na dražbi s pravili EU ETS za obdobje 2021–2030 in z razvrstitvijo pravic kot

finančnih instrumentov v skladu z Direktivo 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 289 z dne 8. 11. 2019, str. 9).

SID banka v imenu Republike Slovenije na dražbah, ki jih organizira skupni dražbeni sistem držav članic EU (borza European Energy Exchange), prodaja količine emisijskih kuponov, določene z navedeno uredbo, relevantnimi sklepi Evropske komisije in koledarjem dražb, prejeta kupnino pa prenese na račun Republike Slovenije.

Banka je v letu 2020 kot uradna dražiteljica emisijskih kuponov (European Emission Allowances) sodelovala na 139 dražbah, na katerih je bilo prodano skupaj 2.668 tisoč enot pravic. Znesek kupnine je znašal 64.876 tisoč EUR.

V letu 2020 je bilo izvedenih šest dražb emisijskih kuponov za letalske prevoznike (European Aviation Allowances). Prodanih je bilo 6.500 enot pravic, znesek kupnine je znašal 154 tisoč EUR.

SID banka je v letu 2020 prevzela nalogo uradnega dražitelja, ki je določena v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/7 z dne 30. oktobra 2018 o spremembi Uredbe (EU) št. 1031/2010 glede dražbe 50 milijonov nedodeljenih pravic iz rezerve za stabilnost trga za sklad za inovacije in o vključitvi dražbenega sistema, ki ga imenuje Nemčija, v seznam dražbenih sistemov (UL L 002, 04.01.2019, str. 1-5).

## **11 UČINKI FINANČNIH STORITEV**

### **11.1 Struktura novih kreditov v letu 2020**

Tudi v letu 2020 je SID banka posredno in neposredno zagotavljala namenska finančna sredstva za namen spodbujanja projektov, v največjem številu malih in srednjih podjetij (MSP). S sredstvi SID banke neposredno in v sofinanciranju s poslovnimi bankami ter prek bank posrednic sklenjenih za 424,6 mio EUR kreditov. Okrepljeno izvajanje financiranja v letu 2020 se je odrazilo tudi v povečanju števila komitentov SID banke za 21 %, od teh je bilo kar 30 % novih. Glede na velikost podjetij je bilo v letu 2020 skupaj financiranih 21 velikih podjetij v višini 168 mio EUR, 344 malih in srednje velikih podjetij v višini 195 mio EUR, 33 samostojnih podjetnikov v višini 6 mio EUR ter 24 drugih subjektov, od tega 15 občin, v skupni višini 55 mio EUR.

### **11.2 Ocena učinkov na gospodarsko aktivnost**

Sami učinki financiranja se lahko izrazijo tudi v njihovem prispevku k spodbujanju BDP, izvoza, prodaje in ustanavljanju novih delovnih mest. Za tovrstne ocene SID banka uporablja ocene multiplikativnih učinkov svojih aktivnosti, ki so predmet izračunov raziskav Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Po tem metodološkem pristopu je bilo skupaj podprtega za 1,1 mrd EUR dodatnega BDP, 2,9 mrd EUR dodatne prodaje, 1,3 mrd EUR dodatnega izvoza in ustvarjenih okoli 7.000 novih delovnih mest.

Skladno z obsegom financiranja analiza regionalne razpršenosti obsega učinkov finančnih storitev SID banke kaže, da so bili v letu 2020 največji učinki doseženi v Osrednjeslovenski regiji. Po višini spodbujenega BDP glede na BDP regije v 2020 prednjači Posavska regija, kjer je delež znašal 1,4 % BDP regije. V Jugovzhodni Sloveniji je bil delež spodbujenega BDP v BDP regije najnižji. V povprečju 2020 je bilo v regijah spodbujenega 0,9 % BDP, kar kaže na manjše povečanje glede na predhodno leto.

Skladno z obsegom kreditiranja je bil tudi prispevek finančnih storitev h kreiranju novih delovnih mest, glede na zaposlenost po regijah, podoben kot v povprečju preteklih petih let. Povprečen

delež novih delovnih mest v zaposlenih po regijah je bil v preteklem 5-letnem obdobju na ravni 0,22 %, v 2020 pa se je zvišal na 0,29 %. Najbolj se je povišal v Posavski regiji, za 0,3 odstotne točke, najbolj, za več kot odstotno točko, pa se je znižal v Jugovzhodni Sloveniji.

## 12 SKLEPNE UGOTOVITVE

SID banka kot slovenska spodbujevalna izvozna in razvojna banka skupaj s povezanimi družbami v Skupino SID banka predstavlja celosten sistem finančnih rešitev na področju spodbujanja trajnostnega razvoja RS. Gre predvsem za področje gospodarske razvojne komponente, vključno s področjem spodbujanja konkurenčnosti in internacionalizacije slovenskega gospodarstva, pa tudi okoljske, energetske in drugih družbenih sestavin trajnostnega razvoja.

V letu 2020 je bila SID - Slovenska izvozna in razvojna banka – postavljena pred izjemne izzive, ki jih je gospodarstvu in celotni družbi prinesla pandemija koronavirusa. Glede na pričakovano upočasnjevanje gospodarskega cikla je SID banka že konec februarja 2020 pripravila možni okvir interventnih ukrepov, pri čemer je tesno sodelovala z MGRT in MF, po izbruhu epidemije pa je z rebalansom svojih aktivnosti predvidela močno povečanje financiranja in zavarovanja gospodarstva. Poleg tega sta bili sodelovanju z MF in ZBS vzpostavljeni še dve novi porošteni shemi v skupni višini 2,2 mrd EUR. Skozi vse leto je krepila svoje proticiklično delovanje in skušala programe in produkte za blažitev posledic covidne krize ter finančne instrumente za ponoven gospodarski zagon ciljno usmeriti na segmente z največjim učinkom na gospodarsko aktivnost.

Ob izbruhu pandemije COVID-19 je SID banka že marca 2020 pripravila prilagoditve obstoječih programov financiranja in zavarovanja. Prilagojeni so bili pogoji za namenske oziroma razvojne vire SID banke za banke posrednice, da so jih te lažje uporabile za financiranje odprave posledic COVID-19 pri podjetjih. Nadalje so bili razširjeni pogoji za programe za s COVID-19 najbolj prizadete dejavnosti (širitev programa Turizem tudi na gostinsko dejavnost, dejavnost turističnih agencij in organizatorjev prireditvev). Prilagojeni so bili nekateri programi za naslavljanje likvidnostnih potreb oziroma obratnih sredstev tako podjetij v lesno-predelovalni dejavnosti ter turizmu in gostinstvu, ter splošni programi za mala in srednja podjetja. Glede na naravo krize so bile vzpostavljene tudi posebne finančne linije za financiranje nabave zaščitne opreme in financiranje zdravstvenih ustanov. Julija 2020 je SID banka priglasila shemo državnih pomoči po začasnem okvirju EK za odziv na krizne razmere. S tem je bilo mogoče podjetjem odobriti višje stopnje intenzivnosti državnih pomoči, kar pomeni še ugodnejše pogoje financiranja za najbolj prizadeta podjetja.

Tako je opazno povečala svoj obseg poslovanja in delež v slovenskem bančnem sistemu in s tem v večji meri nadomestila izpad kreditiranja drugih bank. Skupna vrednost finančnih storitev SID banke je v letu 2020 tako znašala 3,6 mrd EUR, kar po metodi makroekonomskih multiplikatorjev aktivnosti pomeni spodbude za 2,9 mrd EUR prodaje, 1,1 mrd EUR BDP, 1,3 mrd EUR izvoza in ohranitev ali nastanek okoli 7.000 delovnih mest. Brez visoke rasti posojil podjetjem s strani SID banke, ta so narasla za več kot tretjino, bi posojila podjetjem celotnega bančnega sistema upadla za približno 4 %, namesto zabeleženega upada 1,4 %. Kot razvojna banka, ki razvija in izvaja finančnemu trgu dopolnilne dolgoročne finančne storitve, je SID banka tako ponovno dokazala svoje zmožnosti hitrega odzivanja na zaostrene makrofinančne okoliščine in pomen za slovensko gospodarstvo.

Obseg finančnih sredstev, ki jih je SID banka v letu 2020 financirala ali zavarovala in na ta način usmerila v slovensko gospodarstvo in razvoj, je znašal 3,6 mrd EUR in se je glede na leto 2019 občutno povečal. Skupaj s produkti zavarovanj je SID banka v letu 2020 financirala ali zavarovala preko 2.000 končnih koristnikov, pri čemer je s svojimi izvozno usmerjenimi finančnimi instrumenti podpirala slovenske izvoznike v 104 državah. Obseg aktivnosti, usmerjen



v spodbujanje internacionalizacije slovenskega gospodarstva, je dosegel 8,7 % vrednosti celotnega izvoza.

Na iniciativo MF je vzpostavila tudi dve novi shemi zavarovanj za posojila podjetjem. Republika Slovenija je SID banko pooblastila, da v njenem imenu in za njen račun, v okviru poroštvene sheme ZDPLGPE opravlja vse posle v zvezi z izvajanjem in unovčevanjem poroštev Republike Slovenije ter podobno za shemo ZIUZEOP, na podlagi katere lahko banke in hranilnice prejmejo državno poroštvo za odobritev odlogov plačil kreditov po ZIUOPOK. Potencialni obseg obeh shem skupaj znaša 2,2 mrd EUR.

Ob tem je banka uvedla še nabor novih namenskih programov. Gre za posojilni sklad RRI3 (100 mio EUR za financiranje investicij v raziskave, razvoj, inovacije in širitev na financiranje obratnih sredstev na COVID-19 namene financiranja), portfeljske garancije za MSP iz kohezijskega sklada skladov (v obsegu 100 mio EUR posojil), vzpostavitev novega sklada skladov COVID-19 (v obsegu 65 mio EUR sredstev, ki z vzvodom omogoča odobritev 87,6 mio EUR mikroposojil mikro, malim in srednjim podjetjem), ter odobritev 7,5 mio EUR posojil za raziskave, razvoj, inovacije za COVID-19 namene.

V letu 2020 je bilo tako aktivnih 19 programov, od tega osem razvojnih ter enajst razvojno-spodbujevalnih programov. Od tega je bilo deset razvojno-spodbujevalnih programov aktivnih v okviru štirih ukrepov finančnega inženiringa. Poseben poudarek je bil dan tudi razvoju programov in produktov ter projektnemu financiranju in infrastrukturi zlasti za zagotavljanje financiranja krožnega, zelenega in digitalnega prehoda, kar je usmeritev celotne EU.

Finančno poslovanje banke je kljub zaostrenim razmerah ostalo solidno in SID banka je v letu 2020 ustvarila dobiček pred davki v višini 10,5 mio EUR, čisti dobiček pa je znašal 8,5 mio EUR. Kapital banke se je v letu 2020 povečal za 12,2 mio EUR, oziroma za 2,6 %, in je konec leta znašal 476,1 mio EUR, kapitalska ustreznost pa 29,1 %. Čiste obresti so v letu 2020 znašale 23,2 mio EUR, kar je za 3,1 % manj kot v letu 2019, obrestni prihodki banke so dosegli 28,6 mio EUR, obrestni odhodki pa so znašali 5,4 mio EUR. Čisti neobrestni prihodki so v letu 2020 znašali 35,7 mio EUR, kar je 6 mio EUR manj, kot v letu 2019. Marža finančnega posredništva banke je v letu 2020 znašala 2,2 %.

Zaradi obsežnega proti-kriznega interveniranja je bilančna vsota SID banke konec leta 2020 znašala 2,9 mrd EUR, kar glede na konec predhodnega leta pomeni 20,8-odstotno povečanje. Prvič je stanje neposrednih posojil podjetjem preseгло 1 mrd EUR, kar pomeni povečanje za 33,7 % glede na 2019, skupni kreditni portfelj pa je dosegel 1,8 mrd EUR.

Za zagotovitev zadostnih virov za izvajanje omenjenega interventnega financiranja gospodarstva in zaradi negotovih razmer je banka povečala likvidna sredstva za 31,7 %, saj je na mednarodnem kapitalskem trgu izdala obveznico COVID-19 v višini 350 mio EUR. Pri tej izdaji je povpraševanje po obveznicah preseгло pričakovanja in je znašalo skupaj več kot 700 mio EUR, kar je SID banki omogočilo, da je dosegla zelo ugoden donos do dospetja obveznic z ročnostjo 5-ih let v višini 0,14 %. Ob tem je banka v letu 2020 uporabila tudi ciljno usmerjene operacije dolgoročnejšega refinanciranja ECB in namenske vire Evropske investicijske banke, Razvojne banke Sveta Evrope in banke Kreditanstalt für Wiederaufbauer ter vire že prej izdane zelene obveznice.

O poročilu o poslovanju SID banke v letu 2020 je na področju, ki je predmet ZZFMGP, pripravila mnenje tudi **Komisija za pospeševanje mednarodne menjave, oblikovana na podlagi 13. člena ZZFMGP** (v nadaljnjem besedilu: Komisija). Ta ugotavlja, da se poslovanje pooblaščenice na področju zavarovanja v imenu in za račun RS izvaja uspešno in v skladu z ZZFMGP ter pogodbo, sklenjeno med SID banko in Ministrstvom za finance, zlasti pa s sprejetimi odločitvami ter usmeritvami Komisije.

### **13 USMERITVE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE SID BANKI GLEDE IZVAJANJA JAVNEGA POOBLASTILA PO ZSIRB / ZZFMGP**

Računsko sodišče je v Revizijskem poročilu št. 3261-1/2011/155 z dne 27. novembra 2015 vladi priporočilo, naj podrobneje prouči vsakoletno poročilo SID banke o izvrševanju javnih pooblastil na podlagi določil ZSIRB v delu, ki se nanaša na izvajanje poslov v imenu in za račun RS, in SID banki posreduje ustrezne usmeritve. Na podlagi zgoraj navedenega je vlada preučila zgoraj navedeno priporočilo Računskega sodišča in ugotavlja, da usmeritve, ki bi jih vlada glede na priporočilo Računskega sodišča podala SID banki, izhajajo že iz ZZFMGP, ZSIRB ter drugih zakonov, v skladu s katerimi SID banka sicer deluje.